

ЦЕНТЪР ЗА ОБУЧЕНИЕ – БАН

1000 София
ул. „Сердика“ № 4
<http://edu.bas.bg>

email: tdc-phd@cu.bas.bg
тел.: 02 987 31 67
02 979 52 60

Основна информация:

Име на курса: **Кирило-методиевският разказ в българската културна история през XX век**

Лектор: доц. д-р Евелина Джевиецка

Телефон: 0882019199

Имейл: ewelina.drzewiecka@gmail.com

Хорариум: 30 уч. часа

Анотация:

Курсът е предназначен за докторанти в областта на хуманитарните науки – предимно историци и културолози, но представлява интерес и за литературоведи, социолози и политолози. Целта му е да въведе в проблематиката на възможните модуси на функционирането на историческия разказ за Кирило-Методиевото дело през модерната епоха. Фокусът е изцяло върху българската култура през XX век като особено силно обвързана с кирило-методиевската традиция. Предлага се целенасочен преглед на най-интересните и най-значимите явления от българската култура и наука – от различни исторически документи и културни артефакти до водещи академични становища, отнасящи се към същността и значението на Кирило-Методиевото дело.

Тематично съдържание на курса (кратко описание по теми или модули):

1. Въведение в основна терминология и интерпретативната рамка на курса
2. Основни проблеми на Кирило-Методиевото дело въз славянския контекст
3. Кирило-методиевският разказ през Средновековието
4. Кирило-методиевският разказ във възрожденската традиция
5. Юбилеят през 1916 г.
6. Началото на кирилометодиевистиката в България
7. Кирило-методиевски популярни разкази в междувоенния период
8. Кирило-методиевският разказ в контекста на Втората световна война
9. Сталинизмът и кирило-методиевската традиция
10. Кирило-методиевският разказ в социалистическата пропаганда
11. Кирило-Методиевото дело в исторически и филологически изследвания след 1953 г.
12. Кирил и Методий в контекста на юбилея през 1981 г.
13. Кирило-методиевският разказ след 1989 г.
14. Кирило-методиевският разказ в най-ново време (европейски и русофилски измерения)
15. Функции и значения на кирило-методиевския разказ в българския културно-исторически контекст

Форми на обучение и оценяване:

Присъствено или дистанционно.

Курсова работа или презентация по зададена тема и събеседване.

ЦЕНТЪР ЗА ОБУЧЕНИЕ – БАН

1000 София
ул. „Сердика“ № 4
<http://edu.bas.bg>

email: tdc-phd@cu.bas.bg
тел.: 02 987 31 67
02 979 52 60

Компетентности, придобити в резултат на обучението (3-5 точки):

След завършване на курса докторантите ще могат:

1. Да идентифицират исторически съвремените представите за Кирило-Методиевото дело и тяхното значение в контекста на обществено-политически условия в България през ХХ век
2. Да ги тълкуват критически във връзка с по-широки процеси на създаване на значенията и артикулацията на идентичност през модерната епоха
3. Да артикулират и разработват самостоятелно научните проблеми, свързани с кирилometодиевистиката и историята на българската култура

Литература:

1. Ангелов, Б. *Борба за делото на Кирил и Методий*. София, 1969.
2. Атанасова, Д., Б. Пенчев. *Хронология и идеология (За началото на славянската писменост според учебниците по история и кирилometодиевистиката)*. – *Eslavística Complutense*, 14 (2014), p. 97–106.
3. Бърлиева, С., Д. Найденова. *Кирилometодиевистиката в БАН – 100 години между науката и политиката*. – В: 100 години кирилometодиевистика в България. Идентифициране на еврейски и християнски модели в литературата. Под ред. на С. Бърлиева, S. Ruzer, Н. Ганчева. София, 2016, с. 7–27.
4. Даскалов, Р. *Големите разкази за Българското средновековие*. София, 2018.
5. Джевиецка, Е. *Химнът „Кирил и Методий“ на Стоян Михайловски като медия на паметта. Канонът – Контекстът – Криптата*. – В: Кирило-Методиевски места на паметта в българската култура, КМНЦ-БАН, 2023, 313-336.
6. Джевиецка, Е. *Юбилейно и модерно. Кирило-методиевският разказ през социализма в България*, София: КМНЦ, 2020 (Кирило-Методиевски студии 29).
7. Джевиецка, Е. *Първоучителят и покровителят. Образът на св. Климент Охридски в българската проза в периода между двете световни войни и въпросът за „симфонията на властта“*. – В: А на жената бяха дадени крила. Сборник в чест на професор Светлана Николова / And Wings Were Given to the Woman. In Honour of Professor Svetlina Nikolova (= *Palaeobulgarica*, 46/4. Специално издание), 46, 4, КМНЦ-БАН, 2022, 999-1026.
8. Иванова, М. *Българска кирило-методиевска терминология*. – *Zeszyty Cyrylo-Methodiańskie*, 6 (2015), с. 7–15.
9. Иванова, М. *Кратка хроника на кирилometодиевистиката в България*. – В: *Bułgaria tradycyjna i nowoczesna*. Red. A. Kovacheva, P. Borowiak. Poznań, 2015, с. 43–50.
10. *Кирило-Методиевска енциклопедия*. Т. 1 – 4. Глав. ред. Петър Динеков. София: БАН, 1985-2003.
11. Найденова, Д. „В името на Кирил и Методий“. *Кирило-методиевската идея и социалистическата пропаганда*. – *Slavia Meridionalis*, 17 (2017), с. 1–25, <https://doi.org/10.11649/sm.1349>.
12. Найденова, Д. *Кирило-Методиевото дело и българският национален идеал (1878–1944)*. – В: Кирило-методиевското културно наследство и националната идентичност. Под ред. на Св. Николова, П. Женюх, Сл. Бърлиева, М. Евтимова (= Кирило-Методиевски студии, 20). София, 2011, с. 266–276.

ЦЕНТЪР ЗА ОБУЧЕНИЕ – БАН

1000 София
ул. „Сердика“ № 4
<http://edu.bas.bg>

email: tdc-phd@cu.bas.bg
тел.: 02 987 31 67
02 979 52 60

13. Найденова, Д. *Кирило-Методиевото дело и създаване на историческа памет в социалистическа България*. – В: Kliment Ochridský a jeho prínos pre slovanskú a európsku kultúru. Eds. P. Žeňuch, Sv. Nikolova. Bratislava–Sofia, 2017, с. 137–157.
14. Найденова, Д. *Проучвания по кирилометодиевистика в Българската академия на науките до 1945 г.* – *Palaeobulgarica*, 34, 2010, № 4, с. 3–17.
15. *Празникът на Кирил и Методий. Пространства на духа. Т. 1–2*. Под ред. Е. Анастасова, Г. Лозанова, С. Станоев. София, 2015.
16. Симеонова, Г. *Денят на Кирил и Методий*. София, 1994.
17. Чешмеджиев, Д. *Кирил и Методий в българската историческа памет през средните векове*. София, 2001.
18. Barlieva, S., A. Naumow. *Fate, Politics and Forgeries – the Case of the Relics of SS Cyril and Methodius*. – In: *Contested Heritage and Identities in Post-Socialist Bulgaria*. Ed. by A. Luleva, I. Petrova, S. Barlieva. Sofia, 2015, p. 15–31.
19. Mitewa-Michalkowa, R. *Zwischen Religion und Ideologie. Kyrill und Method als Erinnerungsort in Bulgarien vor und nach 1989*. – *Zeitschrift für Ostmitteleuropa-Forschung*, 57 (2008), № 3, p. 362–385.
20. Naydenova, D., E. Drzewiecka. *Remembering Cyril and Methodius. A history of Slavic Enlighteners in (post)socialist Bulgaria*. – В: *Pamiętając komunizm w postkomunistycznej Europie – pamięć historii i historia pamięci*. Pod red. R. Halili, Ł. Gemziak. Toruń, 2020, p. 225–252.
21. Rohdewald, S. *Sacralizing the Nation through Remembrance of Medieval Religious Figures in Serbia, Bulgaria and Macedonia*. Leiden Boston: Brill, 2022.
22. Wojtczak, M. *Mit cyrylo-metodejski w kręgu bułgarskiej idei narodowej*. Poznań, 2006.